

LBRIS

We know
books

QUENTIN TARANTI NO SPEC ULAȚIE CI NEMATO GRAFICĂ

Traducere din engleză de
Paul Slayer Grigoriu

Titlul original: *CINEMA SPECULATION*

Autor: Quentin Tarantino

Copyright © 2022 by Visiona Romantica, Inc.

© Publica, 2024, pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din această carte nu poate fi reprodusă sau difuzată în orice formă sau prin orice mijloace, scris, foto sau video, exceptând cazul unor scurte citate sau recenzii, fără acordul scris din partea editorului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Tarantino, Quentin****Speculație cinematografică** / de Quentin Tarantino ; trad. din lb. engleză de Paul

Slayer Grigoriu. - București : Publica, 2024

ISBN 978-606-722-593-8

I. Slayer Grigoriu, Paul (trad.)

791

VICTORIA BOOKS este un imprint al editurii PUBLICA

EDITOR: Cătălin Muraru, Silviu Dragomir**DIRECTOR EXECUTIV:** Adina Vasile**REDACTOR-ŞEF:** Ruxandra Tudor**DESIGN COPERTĂ:** Alexe Popescu**CORECTOR:** Paula Rotaru**DTP:** Dragoş Tudor

Micul Q se uită la filme mari

La sfârșitul anilor 1960 și începutul anilor 1970, lanțul cinematografic Tiffany deținea anumite bunuri imobiliare culturale care îl deosebeau de celelalte cinematografe mari de la Hollywood. În primul rând, nu se afla pe Hollywood Boulevard. În afară de Pacific Cinerama Dome, care stătea mândră și singură pe Sunset colț cu Vine, celelalte săli mari se aflau toate pe ultimul refugiu al Vechiului Hollywood din fața turiștilor – Hollywood Boulevard.

În timpul zilei încă mai vedeai turiști care se plimbau pe bulevard, se duceau la Muzeul Figurilor de Ceară Hollywood, priveau în jos, la picioarele lor, și citeau numele de pe Aleea Celebrităților („*Uite, Marge, Eddie Cantor*”). Lumea era atrasă pe Hollywood Boulevard de cinematografele celebre în toată lumea (Grauman's Chinese Theatre, Egyptian, Paramount, Pantages, Vogue). Însă odată ce soarele apunea și turiștii se întorceau la hotelurile lor Holiday Inn,

oamenii nopții puneau stăpânire pe Hollywood Boulevard și îl transformau în *Holly-vai*.

Dar Tiffany nu era pur și simplu pe Sunset Boulevard, era pe Sunset Boulevard la vest de La Brea, ceea ce făcea ca localizarea oficială să fie pe *Sunset Strip*.

Și ce contează?

Contează chiar mult.

Pe vremea aceea, se simțea o nostalgie imensă pentru tot ce era legat de *Vechiul Hollywood*. Peste tot unde te uitai vedeai fotografii, tablouri și imagini murale cu Stan și Bran, W.C. Fields, Charlie Chaplin, Frankensteinul lui Karloff, King Kong, Harlow și Bogart (era vremea celebrelor afișe psihedelice ale Elainei Havelock). Mai ales în Hollywoodul propriu-zis. Dar odată ce treceai de La Brea mergând pe Sunset, bulevardul se transforma în *the Strip* și Vechiul Hollywood definit de filme se topea, iar Hollywood ca loc al cluburilor de noapte hippie și al culturii tinerilor îi lua locul. Sunset Strip era celebru pentru cluburile de rock de aici (Whisky a Go Go, London Fog, Pandora's Box).*

Și chiar acolo, între cluburile de rock și peste drum de Ben Frank's Coffee Shop, se afla cinematograful Tiffany.

La Tiffany nu se dădeau filme ca *Oliver!*, *Aeroportul*, *Rămas-bun*, *domnule Chips*, *Chitty Chitty Bang Bang*, *The Love Bug*, nici măcar *Thunderball*. Tiffany găzduia *Woodstock*, *Gimme Shelter*, *Yellow Submarine*, *Alice's Restaurant*, *Trash* și *Frankenstein* ale lui Andy Warhol și *Pound* al lui Robert Downey.

* Chipul rânjit al lui Dean Martin, desenat în culori fluorescente în fața clubului său de noapte, Dino's, era singura rămășiță a Vechiului Hollywood care se mai găsea pe *Strip*.

Acestea erau filmele care rulau la Tiffany. Și chiar dacă Tiffany nu a fost primul cinematograf din Los Angeles unde a rulat *The Rocky Horror Picture Show* și nici măcar primul care a avut sesiuni regulate la miezul nopții, din punctul de vedere al legendei care avea să devină acest film, a fost prima instituție cinematografică unde a explodat o bună parte a fenomenului Rocky Horror – costume, spectacole în direct în paralel cu filmul, bisuri, seri tematice etc. De-a lungul anilor 1970, Tiffany a continuat să fie gazda *filmelor tari* din zona contraculturii. Unele de succes (*200 Motels* al lui Frank Zappa), altele nu (*Son of Dracula* al lui Freddie Francis, cu Harry Nilsson și Ringo Starr).

Filmele din zona contraculturii din 1968-1971, indiferent dacă erau sau nu bune, erau interesante. Și se cereau văzute în grup mare, de preferință drogat. După puțin timp, Tiffany și-a pierdut mult din importanță, pentru că filmele apărute după 1972 erau mai degrabă rămășițe ale unei piețe de nișă.

Dar dacă a existat un an Tiffany, acela a fost 1970.

Chiar atunci, în vârstă de șapte ani, am mers pentru prima dată la un film la Tiffany, când mama mea (Connie) și tatăl meu vitreg (Curt) m-au dus la o dublă proiecție: *Joe* al lui John G. Avildsen și *Where's Poppa* al lui Carl Reiner.

Ia stai așa, ai văzut o dublă proiecție cu Joe și Where's Poppa? La șapte ani?

Ba bine că nu.

Și deși a fost o proiecție memorabilă, motiv pentru care scriu acum despre ea, pentru mine, pe atunci, nu a fost nici pe departe un șoc cultural. Dacă ne luăm după cronologia scriitorului Mark Harris, începutul revoluției Noului Hollywood a fost în 1967. Deci primii ani în

care m-am dus să văd filme la cinema (sunt născut în '63) au coincis cu începutul revoluției ('67), cu războiul revoluționar cinematografic ('68-'69) și cu anul în care războiul cinematografic a fost câștigat ('70). Acesta fiind anul în care noul Hollywood a devenit *pur și simplu* Hollywood.

Joe al lui Avildsen a făcut ceva vâlvă când a ieșit în 1970 (a fost o influență incontestabilă pentru *Șoferul de taxi*). Din păcate, în ultimii cincizeci de ani, acest film de-a dreptul exploziv a cam dispărut. Filmul spune povestea unui tată tulburat din partea superioară a clasei de mijloc (jucat de Dennis Patrick) care își pierde fiica (primul lungmetraj al lui Susan Sarandon), înghițită de cultura hippie a drogurilor din acea vreme.

Când merge în vizită la cloaca dezgustătoare pe care fiica lui o împarte cu iubitul ei drogat ticălos, Patrick ajunge în cele din urmă să-i spargă capul (ea nu este acolo în acel moment). Așezat într-o cârciumă și încercând să proceseze violența și crima pe care a comis-o, se întâlnește cu un muncitor în construcții rasist și cu gura mare pe nume Joe (un rol de zile mari făcut de Peter Boyle). Joe stă la bar, își bea berea după muncă și ține un discurs găunos plin de înjurături de tipul „*Dacă nu-ți place în America, marș de-aici*” despre hipioți, negri și în general despre societatea de prin 1970. Nimeni din cârciuma muncitorească nu-l bagă în seamă (barmanul chiar îi spune, în mod evident nu pentru prima dată, „*Joe, mai scutește-ne*”).

La sfârșitul diatribei, Joe își exprimă opinia că cineva ar trebui să-i omoare pe toți (pe hipioți). Păi, Patrick tocmai a făcut-o, și într-un moment de descărcare, face o mărturisire de cârciumă pe care doar Joe o aude.

Ce urmează este relația ciudată și contradictorie, și totuși simbiotică, între cei doi bărbați diferiți din două

clase sociale diferite. Nu sunt tocmai prieteni (Joe îl șantajează practic pe tatăl înfricoșat), dar într-un mod ciudat de comedie neagră ajung companioni. Bărbatul distins din pătura superioară a clasei de mijloc a pus în aplicare discursurile fasciste ale acestui muncitor nespălat și cu gura mare din clasa cea mai de jos.

Fortându-l pe Patrick prin șantaj să încheie un fel de alianță, Joe împărtășește cu criminalul atât secretul lui întunecat, cât și, într-o anumită măsură, sentimentul de vinovăție pentru crimă. Această dinamică dezlănțuie dorințele și inhibițiile muncitorului lăudăros și îngroapă vinovăția omului educat, pe care o înlocuiește cu un sentiment al rostului și al dreptății. Până când cei doi bărbați, înarmați cu puști automate, îi execută pe hipioții dintr-o comunitate. Iar într-un *stop-cadru* tragic și ironic, tatăl ajunge să-și execute propria fiică.

Cam dură treaba? Ba bine că nu.

Dar ce nu poate nici măcar să sugereze acest rezumat este cât de al naibii de amuzant e filmul.

Pe cât de dur și de urât și de violent, filmul *Joe* este, în esență, o comedie neagră ca tăciunile despre clasele sociale din America, la limita satirei, și în același timp de o răutate sălbatică. Muncitorii, pătura superioară a clasei mijlocii și cultura tinerilor sunt reprezentate de cele mai rele surrogate ale lor (toate personajele masculine din film sunt niște cretini demni de dispreț).

Astăzi s-ar putea să fie un lucru controversat chiar și să spui despre *Joe* că este o comedie neagră. Dar cu siguranță nu era așa când a fost lansat. Pe vremea când l-am văzut, *Joe* era de departe cel mai urât film la care fusesem (poziție pe care și-a păstrat-o timp de patru ani, până am văzut *The Last House on the Left*). Sincer să fiu, cel mai mult m-a șocat mizeria din apartamentul în care locuiau la început cei doi drogați. Chiar mi s-a

făcut un pic greață (chiar și de la pasișia apartamentului drogașilor din *Mad Magazine* mi s-a făcut un pic greață). Iar publicul de la cinematograful Tiffany din 1970 a privit prima parte a filmului în tăcere.

Dar din momentul în care Dennis Patrick intră în cârciumă și Joe jucat de Peter Boyle își face intrarea în film, publicul a început să râdă. Și într-o clipită toți adulții din public au trecut de la o liniște dezgustată la amuzament pur. Îmi amintesc că râdeau practic la orice căcat spunea Joe. Era un râs superior: râdeau *de* Joe. Dar râdeau *cu* Peter Boyle, care își face intrarea în film ca o forță a naturii. Iar talentatul scenarist Norman Wexler îi dă o grămadă de replici scandaloase. Prestația de comediant a lui Boyle atenuează urâtenia monocoloră a filmului.

Nu te face să-l plăci pe Joe, dar te face să te distreze cumva.

Avildsen, îmbinând prestația comică de forță a lui Peter Boyle cu acest prolog mizerabil întunecat, produce un cocteil cu pișat, tulburător de gustos.

E foarte amuzant când Joe spune tot felul de porcării. Ca și la *Freebie and the Bean*, cu câțiva ani mai târziu, poate că cei din public se simțeau vinovați că râd, dar, pot să vă spun, chiar au râs. Chiar și eu, la cei șapte ani ai mei, am râs. Nu pentru că înțelegeam ce spune Joe sau pentru că aș fi apreciat dialogurile lui Norman Wexler. Am râs din trei motive. Unu, sala plină de adulți râdea. Doi, chiar și eu reușeam să mă branșez la sentimentul comic al prestației lui Boyle. Și trei, pentru că Joe înjura mereu și puține lucruri sunt mai amuzante pentru un copil mic decât un tip amuzant care vorbește ca la ușa cortului. Îmi amintesc că, chiar când se părea că râsul legat de scena din cârciumă se liniștea, Joe se ridică de pe scaunul de la bar și se duce

la tonomat să arunce în el câteva monede. Și cum vede toată *muzica soul* (bănuiesc) de la tonomat, strigă: „*Dumnezeule, până și afurisita de muzică s-a dus pe pulă din cauza lor!*” Publicul de la cinematograful Tiffany a izbucnit în râs chiar mai tare decât până atunci.

Dar după acea scenă și la ceva timp după ce Dennis Patrick și soția lui se duc acasă la Joe la cină, am adormit. Deci am pierdut toată scena în care Joe și noul lui acolit se duc într-o razie ucigașă peste hipioți. Lucru de care mama a fost mulțumită.

Pe drum spre casă în seara aceea, îmi amintesc că mama i-a spus lui Curt: „*Mă bucur că a adormit Quint înainte de sfârșit. N-aș fi vrut să vadă acel final.*”

De pe scaunul din spate am întrebat:

— Ce s-a întâmplat?

Curt m-a pus la curent cu ce ratasem.

— Păi Joe și tatăl au ajuns până la urmă să împuște niște hipioți. Și în tot haosul, tatăl și-a împușcat fiica.

— Hipioata de la început? am întrebat.

— Da.

— De ce a împușcat-o? am întrebat.

— Păi, n-a vrut s-o împuște, mi-a spus el.

Apoi am întrebat:

— A fost trist?

Iar mama a spus:

— Da, Quentin, a fost foarte trist.

Mă rog, oi fi dormit eu în timpul celei de-a doua jumătăți din *Joe*, dar când s-a terminat filmul și s-au aprins luminile, m-am trezit. Și imediat a început al doilea film din dubla proiectie de la Tiffany, comedia mai directă *Where's Poppa?*

Și din prima, de când George Segal se îmbracă în gorilă și Ruth Gordon îl lovește în ouă, filmul acesta m-a prins. La vârsta aceea, nivelul suprem al comediei

era un tip îmbrăcat în gorilă, și singura chestie mai amuzantă era un tip care își lua una în ouă. Deci un tip îmbrăcat în gorilă care își ia una în ouă era *apogeul* absolut al comediei. Era clar, filmul ăsta avea să fie demențial. Oricât de târziu ar fi fost, aveam să văd acest film până la sfârșit.

Nu am mai văzut *Where's Poppa?* până la capăt de la acea reprezentație. Dar o mulțime de momente vizuale mi-au rămas întipărite în minte, fie că le-am înțeles, fie că nu.

Ron Leibman, în rolul fratelui lui George Segal, fugărit prin Central Park de bufonii negri.

Ron gol în lift cu femeia care plângea.

Și, evident, momentul șocant pentru mine, dar, după reacția publicului, și pentru tot restul lumii, cel în care Ruth Gordon îl mușcă pe George Segal de cur.

Îmi amintesc că am întrebat-o pe mama când bufonii îl fugăreau pe Ron prin parc:

- De ce îl fugăresc negrii?
- Pentru că îl tâlhăreau, a spus ea.
- De ce îl tâlhăreau? am întrebat.

Iar ea a spus:

— Pentru că este o comedie și pur și simplu își bat joc de tot felul de lucruri.

Și în acel moment mi-a fost explicat conceptul de *satiră*.

Tinerii mei părinți se duceau la multe filme în vremea aceea și de obicei mă luau cu ei. Sunt sigur că ar fi putut să găsească ceva cu care să mă țină deoparte (de obicei bunica mea, Dorothy, se băga), dar mă lăsau să mă țin după ei. Însă unul dintre motivele pentru care aveam voie să mă țin după ei era că știam să-mi țin gura.

În timpul zilei, aveam voie să fiu un copil normal (enervant). Să pun întrebări tâmpite, să fiu copilăros, să fiu egoist, înțelegeți, ca mai toți copiii. Dar dacă mă scoteau într-o seară, la un restaurant drăguț sau la un bar (lucru pe care îl făceau uneori, Curt cânta într-un piano bar) sau la un club de noapte (făceau și asta din când în când) sau la film sau chiar și la o întâlnire cu alt cuplu, știam că era *momentul adulților*. Dacă voiam să am voie să stau prin preajmă în *momentul adulților*, păi era cazul să-mi țin curul mic la locul lui. Adică, în principiu, să nu pun întrebări tâmpite, să nu am impresia că seara se învârtea în jurul meu (nu e cazul). Adulții au ieșit să stea de vorbă și să râdă și să glumească. Treaba mea era să tac și să-i las în pace, fără să-i întreprup mereu cu ale mele. Știam că pe nimeni nu interesa (dacă nu cumva era *drăguță*) nicio observație pe care aș fi putut să o fac despre filmul văzut sau despre seara în sine. Nu zic că s-ar fi purtat dur cu mine dacă încălcam aceste reguli. Dar eram încurajat să fiu matur și să mă port frumos. Pentru că *dacă* îi băteam la cap cu copilăriile mele, rămâneam acasă cu o bonă, în timp ce ei ieșeau și se distrau. Nu voiam să rămân acasă! Voiam să ies cu ei! Voiam să particip la *momentul adulților!*

Din anumite puncte de vedere eram varianta copilărească a lui *Grizzly Man*, puteam să-i urmăresc pe adulți noaptea în mediul lor natural. Era interesul meu să-mi țin gura închisă și ochii și urechile deschise.

Asta făceau adulții când nu erau copii prin preajmă.

Așa socializau adulții.

Despre asta vorbeau când erau între ei.

Astea sunt chestiile pe care le făceau cu plăcere.

Astea sunt chestiile care li se păreau amuzante.

Nu știu dacă *asta* era intenția mamei, dar mă învățau cum socializează adulții între ei.

Când mă duceau la film, treaba mea era să stau și să mă uit la film, indiferent dacă îmi plăcea sau nu.

Da, unele dintre acele filme de adulți erau al dracului de extraordinare!

MASH, Trilogia Dolarilor, *Acolo unde se avântă vulturii*, *Nașul*, *Dirty Harry*, *Filiera*, *The Owl and the Pussycat* și *Bullitt*. Iar unele, pentru un copil de opt-nouă ani, erau plictisitoare rău. *Cunoaștere carnală? The Fox? Isadora? Sunday Bloody Sunday? Klute? Goodbye, Columbus? Model Shop? Diary of a Mad Housewife?*

Dar știam, cât se uitau la film, că nu interesa pe nimeni dacă eu mă simțeam bine.

Sunt sigur că pe la început, la un moment dat, trebuie să fi spus ceva de genul, *Hei, mamă, mă plictisesc*. Și sunt sigur că ea mi-a răspuns, *Uite ce e, Quentin, dacă ai de gând să ne bați la cap când te scoatem seara, data viitoare te lăsăm acasă [cu o bonă]. Dacă preferi să stai acasă și să te uiți la televizor în timp ce tatăl tău și cu mine ieșim să ne distrăm - în regulă - așa facem data viitoare. Tu hotărăști.*

Ei bine, am hotărât. Voiam să ies cu ei.

Și prima regulă, *nu-i bate la cap*.

A doua regulă, în timpul filmului, *nu pune întrebări tâmpite*.

Eventual una-două, la începutul filmului, dar după aceea rămâneam pe cont propriu. Orice altă întrebare trebuia să aștepte până se termina filmul. Și, în cea mai mare parte a timpului, reușeam să respect această regulă. Însă au existat câteva excepții. Mama le povestea prietenilor ei cum mă duseseră să văd *Cunoaștere carnală*. Art Garfunkel încearcă să o convingă pe Candice Bergen să facă sex. Și dialogul lor era ceva de

genul, *Haide, o facem? Nu vreau s-o fac. N-ai promis că o facem? Nu vreau să o fac. Toată lumea o face.*

Și se pare că am întrebat tare, cu vocea mea de copil de nouă ani, ca un chițăit:

— Ce vor să facă, mamă?

Ceea ce, din ce spune mama, i-a făcut pe toți adulții din sală să izbucnească în râs.

De asemenea, legendarul stop-cadru de la sfârșitul lui *Butch Cassidy și Sundance Kid* mi s-a părut prea abscons.

— Ce s-a întâmplat? îmi amintesc că am întrebat.

— Au murit, m-a informat mama mea.

— Au murit? am schelălăit eu.

— Da, Quentin, au murit, m-a asigurat mama mea.

— De unde știi? am întrebat sceptic.

— Pentru că atunci când s-a oprit cadrul, asta sugerează, mi-a răspuns răbdătoare.

Iarăși am întrebat:

— De unde știi?

— Pur și simplu știu, a fost răspunsul ei nesatisfăcător.

— De ce n-au arătat? am întrebat, aproape indignat.

Atunci, pierzându-și în mod evident răbdarea, a izbucnit:

— Pentru că nu au vrut!

Atunci am mormăit pentru mine:

— Ar fi trebuit să arate.

Și în ciuda faptului că acea imagine a devenit legendară, sunt în continuare de acord cu mine, *Ar fi trebuit să arate*.

Dar, în general, îmi dădeam bine seama că în timp ce mama și tata se uitau la film, nu era momentul să-i bombardez cu întrebări. Știam că mă uit la filme

pentru oameni mari și că unele lucruri nu aveam să le înțeleg. Dar nu era important să înțeleg eu relația lesbiană dintre Sandy Dennis și Anne Heywood din *The Fox*. Faptul că părinții mei se simțeau bine, iar eu stăteam cu ei când ieșeau seara, *asta* era important. Știam de asemenea că momentul să pun întrebări era în drum spre casă, *după* ce se termina filmul.

Când un copil citește o carte pentru adulți, n-o să înțeleagă anumite cuvinte. Dar în funcție de context și de alineatele din jurul acelei fraze, uneori își dă seama. Același lucru se întâmplă când un copil se uită la un film pentru adulți.

Acum, sigur, unele lucruri care te depășesc, părinții tăi vor să te depășească. Dar la unele lucruri, chiar dacă nu știam *exact* ce înseamnă, mă prindeam de idee.

Mai ales la glumele care făceau să râdă sala plină de adulți. Era bestial să fii singurul copil într-o sală ticsită de adulți care se uitau la un film pentru adulți și să auzi sala râzând (de obicei) la ceva despre care știam că este probabil *jucăuș*. Și uneori chiar când nu mă prindeam, totuși mă prindeam.

Chiar dacă nu știam cu adevărat ce este un *protex*, după cum râdea publicul, tot am înțeles cumva ideea, în scena dintre Hermie și farmacist din *Summer of '42*. La fel cu cele mai multe glume sexuale din *The Owl and the Pussycat*. Am râs la acel film cu publicul de adulți de la început până la sfârșit (la replica cu „*bombe lansate*” s-a dărâmat afurisita de sală).

Dar când vine vorba despre filmele despre care pomeneam, mai era ceva cu reacția adulților, un lucru despre care nu mi-aș fi putut da seama pe atunci, dar pe care îl înțeleg acum. Dacă le arăți unor copii un film cu un pic care înjură într-un fel amuzant sau o glumă

despre caca sau o glumă despre pârțuri, de obicei chicotesc. Și, când se fac un pic mai mari, dacă le arăți un film cu o glumă sexuală, chicotesc. Dar râsul lor este unul strengăresc. Știu că nu se cuvine și știu că *poate* nu ar trebui să audă sau să vadă așa ceva. Și râsul scoate la iveală faptul că se simt un pic golani că participă la așa ceva.

Ei bine, în 1970 și 1971, așa reacționa un public de adulți la umorul cu tentă sexuală din filme ca *Where's Poppa?*, *The Owl and the Pussycat*, *MASH*, *Summer of '42*, *Pretty Maids All in a Row* și *Bob and Carol and Ted and Alice*. Sau la scena cu brownie cu iarbă din *I Love You, Alice B. Toklas!* Sau când fotbaliștii fumau un cui pe bancă în *MASH*. Sau la scene care aveau o tentă comică, însă nu ar fi fost posibil cu un an sau doi mai devreme. Ca la scena introductivă din *Joe* sau la tura de baruri pe care o dă Popeye Doyle în *Filiera franceză*, râsul venit dinspre adulți avea o tentă golănească similară. Ceea ce, privind în urmă, e de înțeles. Pentru că acești adulți nu erau obișnuiți să vadă un asemenea material. Erau primii doi ani ai *Noului Hollywood*. Oamenii aceștia crescuseră cu filme din anii 1950 și 1960. Erau obișnuiți cu aluzii, insinuări, înțelesuri duble și jocuri de cuvinte (până în 1968, numele personajului jucat de Honor Blackman în *Goldfinger*, *Pussy Galore*, a fost cea mai explicită glumă cu tentă sexuală făcută vreodată într-un mare film comercial).

Deci, într-un fel ciudat, adulții și cu mine eram cam la același nivel. Dar nu auzeam doar chicoteli golănești dinspre publicul de adulți. Se râdea mereu de personajele homosexuale. Și da, uneori aceste personaje erau prezentate ca fiind carne de tun pentru efecte comice (*Diamonds Are Forever* și *Vanishing Point*).

Dar nu întotdeauna.

Uneori acest lucru scotea la iveală o latură cu adevărat urâtă a publicului.

În 1971, același an în care văzusem *Diamonds Are Forever* și *Vanishing Point*, mă aflam într-o sală de cinema și mă uitam la *Inspectorul Harry* cu părinții mei. Pe ecran, Scorpio (Andy Robinson), replica din film a adevăratului Asasin Zodiac, se afla pe un acoperiș din San Francisco cu o pușcă de calibru mare în mână, pe care o ținea îndreptată spre parcul orașului. În vizorul puștii lui Scorpio era un bărbat negru homosexual îmbrăcat într-un poncho violet lucios. Partea memorabilă a tabloului este că vedem scena prin luneta lui Scorpio. Poncho Violet are o întâlnire cu un tip gen cowboy hippie cu mustață neagră, care seamănă al naibii de mult cu personajul lui Dennis Hopper din *Easy Rider*. În film, îți dai seama destul de bine ce se întâmplă. Nu par să fie împreună; cei doi bărbați, e limpede, au ieșit la o întâlnire romantică. Cowboyul tocmai i-a adus lui Poncho Violet un cornet de înghețată de vanilie. Și, fără să existe niciun contact fizic între ei, fără niciun sunet în film, ne dăm seama că întâlnirea merge destul de bine.

Ne dăm seama că Poncho Violet se simte bine și că acel cowboy tip Dennis Hopper este fermecat de el. Această scenă mută s-ar putea să fie una dintre descrierile cele mai lipsite de orice judecată de valoare ale unei întâlniri romantice între doi bărbați homosexuali apărute până atunci într-un film de Hollywood.

Și totuși, în același timp, o privim prin luneta puștii lui Scorpio, cu Poncho Violet drept în bătaia puștii. Dar, fiind copil mic, de unde să știu eu că tipul în poncho violet era homosexual? Pentru că cel puțin cinci spectatori au spus cu voce tare, râzând:

— E poponar!

Printre ei și tatăl meu vitreg Curt. Și râdeau de gesturile lui, deși nu-l vedeau decât prin luneta puștii unui asasin malefic, cu muzica sumbră de tipul ucigașul-apus-ochii-pe-o-victimă a lui Lalo Schifrin pe coloana sonoră. Dar am mai simțit ceva în acea sală de cinema plină de oameni mari. Spre deosebire de celelalte victime din film, nu mi s-a părut că publicului i-ar păsa cu adevărat prea mult de Poncho Violet. Ba chiar aș spune că erau spectatori care își doreau ca Scorpio să-l împuște.*

În drum spre casă, chiar dacă nu aveam întrebări, părinții mei vorbeau despre filmul pe care tocmai îl văzuserăm. Sunt unele dintre cele mai plăcute amintiri. Uneori le plăcea filmul, alteori nu, dar de obicei eram un pic surprins de cât de mult reflectau asupra lui. Și era interesant să fac recenzia filmului pe care tocmai îl văzusem din perspectiva analizei lor.

Ambilor părinți le-a plăcut *Patton*, dar toată discuția lor în drum spre casă s-a învârtit în jurul admirației lor pentru prestația lui George C. Scott.

Niciunui dintre ei nu i-a plăcut *Pretty Maids All in a Row* al lui Roger Vadim, nu sunt prea sigur de ce. Cele mai multe chestii cu tentă sexuală la care mă duceau mă plictiseau de moarte. Dar *Pretty Maids All in a Row* avea o vioiciune autentică în el, care mi-a atras și mi-a reținut atenția. Ca și *meșteșugul* mișto al lui Rock Hudson, pe care nici un copil de opt ani nu putea să îl treacă cu vederea. Bineînțeles, tatăl meu vitreg a lansat insulte homofobe la adresa lui Rock Hudson pe tot drumul spre casă, dar îmi amintesc că mama îi ținea

* În pastșa din *Mad Magazine*, „Filthy Harry”, când Harry îl vede pe Scorpio pe acoperiș cu pușca ațintită asupra homosexualului, îl arestează pe homosexual.

partea domnului Hudson („Ei bine, dacă e homosexual, asta demonstrează doar ce mare actor este”). Îmi amintesc că *Aeroportul* a avut mare succes la familia mea în 1970. Mai ales datorită faptului surprinzător că bomba lui Van Heflin detonează. Momentul în care bomba a explodat la bordul avionului a fost unul dintre cele mai șocante din orice film făcut până atunci la Hollywood. Cum spunea Curt în drum spre casă, „Am crezut că Dean Martin o să-l convingă să nu o facă”, observație care sugera care ar fi fost deznodământul unui film cu Dean Martin din 1964 sau 1965, în comparație cu unul – chiar și relativ *de modă veche* – din 1970.

Iar scena care urma – gaura din avion prin care oamenii erau trași afară – a fost cea mai intensă scenă-etalon cinematografică pe care îmi fusese dat să o văd. Dar în acel an, 1970, am văzut o grămadă de chestii intense.

Ritul de inițiere de tipul gheare-de-vultur-în-piept din *A Man Called Horse* m-a rupt în două. Ca și eviscerarea cu sângele țâșnind, în reluare, cu țeapa de lemn a lui Barnabas Collins din *House of Dark Shadows*. Îmi amintesc cum, la ambele momente, mă holbam la ecran cu gura căscată larg, parcă nevenindu-mi să cred că un film poate să facă așa ceva. În seriile acelea, sunt sigur că eu am fost cel mai vorbăreț din mașină în drum spre casă (eram de părere că acele filme erau *incredibile*).

La Pavilionul Dorothy Chandler, pe 15 aprilie 1971 (nu mult după ce împlinisem opt ani), s-a organizat ceremonia de decernare a Premiilor Oscar pentru filmele anului 1970. Cele cinci nominalizări la cel mai bun film erau *Patton*, *MASH*, *Cinci piese ușoare*, *Aeroportul* și *Love Story*. Până în seara Oscarurilor, le văzusem pe toate cinci (la cinema, evident). Și filmul

cu care țineam, *MASH*, îl văzusem de trei ori. Am văzut practic toate marile filme din acel an. Singurele două pe care le ratasem erau *Fiica lui Ryan* și *Nicolae și Alexandra*, de care nu îmi părea rău că le ratasem. În plus, văzusem de atâtea ori trailererele de la amândouă încât simțeam că *chiar* le văzusem (bine, nu am văzut *Un pumn de dinamită* pentru că lui Curt i se părea că titlul – *Duck, You Sucker!* – este stupid. La fel, nici *Two Mules for Sister Sara*).

Celelalte filme care îmi plăceau mult din acel an erau *A Man Called Horse* și, probabil, *Kelly's Heroes*. Ca să înțelegeți cum îmi modelau aceste filme gusturile, în 1968 filmul meu preferat era *The Love Bug*. În 1969, filmul meu preferat era *Butch Cassidy și Sundance Kid*. Dar în 1970, filmul meu preferat era *MASH*, o comedie militară și sexuală cu temă anarhistă.

Asta nu însemna că nu-mi mai plăceau filmele Disney. Cele două mari filme Disney din anul acela au fost *Pisicile aristocrate* și *The Boatniks*, și le-am văzut pe amândouă și mi-au plăcut. Dar nimic nu m-a făcut să râd mai tare decât Buze-Fierbinți (Sally Kellerman) surprinsă la duș. Sau când Radar (Gary Burghoff) a pus microfonul sub pat în timp ce Buze-Fierbinți și Frank Burns se futeau, iar apoi Trapper John (Elliott Gould) a difuzat înregistrarea în toată tabăra. (Cu toate acestea, toată partea mediană cu Painless, dentistul militar, care trece printr-o stare de panică homosexuală, nu m-a interesat niciodată. Normal, e cea mai proastă parte din film.)

Și iarăși, chiar dacă mi-a plăcut mult *MASH*, unul dintre motivele mele de încântare era că îl vedeam într-un cinematograful plin de adulți care râdeau isteric, toți încinși de propria lor nerușinare. Ca să nu mai spun ce-mi plăcea să mă întorc la școală și să le